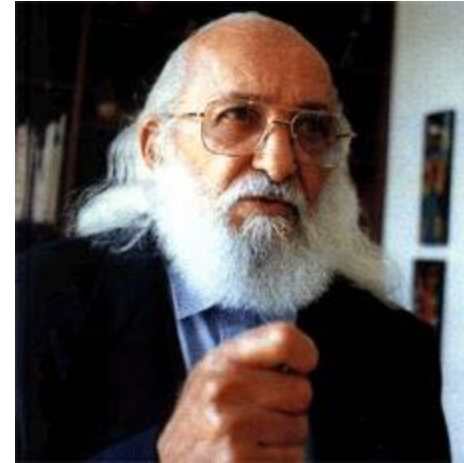

De l'Educació per al
Desenvolupament a
l'Educació per a la Justícia Global

“Una de les tasques de l’educador o l’educadora progressista, a través de l’anàlisi polític seriós i correcte, és descobrir les possibilitats, siguin quin siguin els obstacles, per a l’esperança”

Paulo Freire
Pedagogia de l’esperança

Paulo Freire (1921-1997) educador i pedagog brasiler. Impulsor de la pedagogia crítica i de l'educació popular, va ser un dels més influents teòrics de l'educació del segle XX.

ORIGENS HISTÒRICS

- L'Educació per al Desenvolupament (EPD) ha estat històricament associada al treball al terreny. Des de 1960 alguns projectes de desenvolupament qualificats han inclòs un component de sensibilització dels grups beneficiaris, denominat, sovint, com a EPD, sobretot a Amèrica Central i del Sud.
- Des del punt de vista d'alguns països del Nord (d'on provenien els fons), el terme va ser adoptat per indicar qualsevol mena d'activitat de promoció o publicitat per a campanyes de recaptació de fons.

ORIGENS HISTÒRICS

- Des del principi, aquesta interpretació, excessivament restringida, es va enfrontar amb el significat més profund que proposaven des del Sud gent com Paulo Freire o Helder Câmara, vinculats a l'Educació Popular.
- Aquest sentiment va ser compartit per algunes organitzacions i grups del Nord més crítics, que preferien els termes sensibilització i conscienciació.
- Així que, l'EPD va concebre com l'inici d'un procés d'informació i sensibilització per aconseguir finalment una major conscienciació.

CONCEPTE D'EPD

Què és EPD?

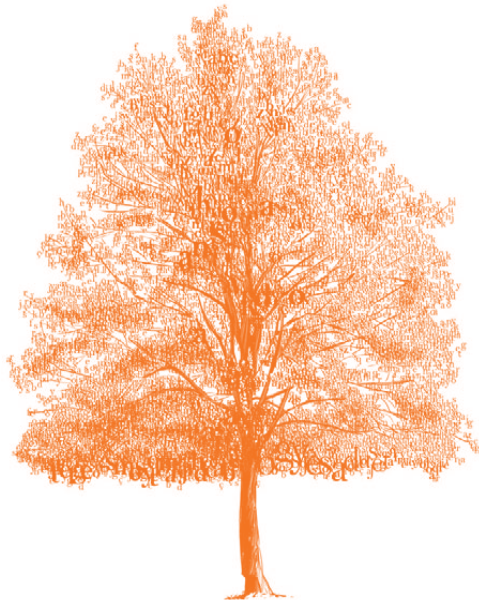
Es tracta d'un camp de naturalesa complexa i heterogènia donada la diversitat i l'elevat nombre de grups involucrats, així com la varietat d'iniciatives que engloba. Ens enfrontem a la definició d'un concepte viu, dinàmic

Què ha d'incloure una definició integradora?

- **Ciutadania global/Consciència crítica:** una invitació al canvi de comportaments individuals i col·lectius.
- **Xarxa:** com a instruments d'intercanvi d'experiències i per enfortir llaços i facilitar les accions comunes.
- **Exclusió/inclusió:** la lluita contra la pobresa necessita entendre's com una lluita contra l'exclusió i per la inclusió (canvi de paradigma)
- **Tasca política:** nou procés de construcció de la societat civil, convidant a la ciutadania i la classe política a trobar-se.

CONCEPT EPD

“Procés que, a través del coneixement i l’anàlisi crítica de la realitat, genera reflexions, actituds i accions crítiques en les persones i les fa subjectes responsables i actives (compromeses), a fi de construir una societat civil, tant al Nord com al Sud, compromesa amb la solidaritat (entesa com a corresponsabilitat en el desenvolupament en què estem totes les persones implicades) i amb la transformació de les estructures i les relacions injustes”

L'Educació pel Desenvolupament: una estratègia imprescindible
FCONGD 2007

AGENTS EPD

Actors públics

- Govern català: Agència Catalana de Cooperació, Departament d'Ensenyament, Benestar i Família i altres (Medi ambient, consum...)
- Altres administracions: Ajuntaments i Diputacions.
- Unió Europea i Consell d'Europa

Actors privats

- ONGs: LaFede.cat
- Mitjans de comunicacions
- Xarxes, associacions i moviments socials
- Universitats
- Contraparts i representants del Sud

ÀMBITS D'EPD

Educació Formal: Estratègies generals

- Integració dels objectius de l'EPD en els currículums educatius de tots nivells.
- Materials didàctics: crear i homologar materials específics d'EPD en tots els nivells educatius, i potenciar la transversalitat dels continguts i valors de l'EPD en tot tipus els recursos pedagògics.
- Formació dels agents educatius
- Treball en xarxa i participació plural

ÀMBITS D'EPD

Educació No Formal

- Conjunt de processos, mitjans i institucions específicament dissenyats segons explícits objectius de formació o d'instrucció, que no estan directament dirigits a la provisió dels graus propis del sistema educatiu reglat.
- Tot i que es tracti d'una educació no institucionalitzada, està organitzada, estructurada i dissenyada per a grups objectius identificables.
- A Catalunya son especialment importants les associacions educatives (entitats socials, esplais, agrupaments escoltes, casals d'infant i joves).

ÀMBITS D'EPD

Educació Informal

- S'adquireix en els diferents espais socials i influeix en el desenvolupament personal i social dels individus.
- En l'àmbit informal es desenvolupa la sensibilització per mitjà, entre altres, de la combinació de l'observació, la imitació i l'emulació de membres específics de la societat.

- Diferents eines:

- mitjans de comunicació,
- campanyes de sensibilització i incidència política,
- estudis, investigacions i publicacions,
- internet.

ÀMBITS D'EPD

Factors	Educació Formal	Educació no formal	Educació Informal
Intencionalitat educativa explícita	Sí	Sí	No necessàriament
Sistematització	Sí	Sí	No
Grups destinataris	Indiferent	Indiferent	Indiferent
Titulació	Oficial	No oficial	No
Docència a l'aula	Indiferent	Indiferent	No

D'EPD A EDUCACIÓ TRANSFORMADORA

“Foment de valors (la llibertat, la justícia, la igualtat, la solidaritat i la pau) a través d'accions que promoguin una metodologia participativa amb un enfocament socioafectiu, crític i transformador, orientat al desenvolupament de les capacitats personals i col·lectives necessàries per corregir, crear i mantenir les condicions de vida digna per a totes les persones, tant a casa nostra com als països del Sud.”

Manifest pel Dret a una Educació Transformadora
LaFede.cat 2013

EDUCACIÓ PER A LA JUSTÍCIA GLOBAL

“Procés de coneixement i d’anàlisi crítica de la realitat que vincula l’acció local i la seva dimensió global. La seva finalitat és promoure una consciència crítica envers les causes que generen desigualtats i conflictes. També contribueix al canvi d’actituds i pràctiques que han de fer possible una ciutadania responsable, respectuosa i compromesa amb la transformació social”

Guia APS pau, drets humans i solidaritat: Noves propostes d'educació per a la justícia global
Ajuntament de Barcelona
Centre Promotor APS
LaFede.cat
2016

LAFEDE.CAT - Organitzacions per a la Justícia Global

Què és LaFede.cat?

Lafede.cat està formada per 116 organitzacions i neix el gener de 2013 com a resultat de la fusió de les antigues:

- Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament-FCONGD,
- Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans-FCONGDH i
- Federació Catalana d'ONG per la Pau-FCONGPAU

Quina és la seva missió?

- Lafede.cat és una xarxa que promou l'acció col·lectiva de les entitats afiliades.
- Lafede.cat treballa activament per aconseguir la justícia social i l'eradicació de les desigualtats a tot arreu, a d'altres llocs del món i a casa nostra, mitjançant la cooperació al desenvolupament, la defensa i promoció dels drets humans i el foment de la pau.

LAFEDE.CAT - Organitzacions per a la Justícia Global

Quina és la seva visió?

- Un món on es garanteixin a totes les persones els seus drets socials, polítics, civils, econòmics i culturals, en el qual l'equitat i la igualtat d'oportunitats estiguin assegurades.
- Un món on prevalgui una cultura de pau, on les relacions estiguin fonamentades en l'ètica de la cura, en el principi de no discriminació i en la solidaritat i la cooperació per superar les relacions de domini.

Quins son els seus valors?

- Participació i cultura democràtica
- Transparència
- Compromís
- Coherència
- Transformació social

LAFEDE.CAT - Organitzacions per a la Justícia Global

Recursos al web de Lafede.cat:

- Presentació: <http://www.lafede.cat/presentacio/>
- Països on treballem: <http://www.lafede.cat/paisos-on-treballen/>
- Àmbits d'actuació: <http://www.lafede.cat/ambits-dactuacio/>
- Campanyes: <http://www.lafede.cat/category/campanyes-lafede-cat/>
- Diagnòstic: L'Educació per al desenvolupament sostenible i la solidaritat internacional als Centres Educatius de Catalunya: reptes i oportunitats en l'apropament entre l'escola i ONG (2013): <http://www.lafede.cat/335/>
- Recursos per una educació transformadora: <http://educacio.fcng.cat/>
- Manifest per una Educació Transformadora (2013): adjunt
- Guia Aprenentatge i Servei (2016): <http://www.lafede.cat/nova-guia-educativa-aprenentatge-servei-pau-drets-humans-i-solidaritat-internacional/>

LAFEDE.CAT - Organitzacions per a la Justícia Global

Recursos al web de Lafede.cat:

- Video de Lafede.cat: Per quins drets treballem les organitzacions de Lafede.cat?

<https://www.youtube.com/watch?v=9SwDAX57VuM>

- Vídeo elaborat per una estudiant de batxillerat en el marc del seu treball de recerca sobre els usos socials de la publicitat. L'espot dura 52 segons i el seu eslògan és "Junts ho aconseguirem"

<https://www.youtube.com/watch?v=6po5iT-7-Xg>

CRISIS DE LES PERSONES REFUGIADES: un exemple de treball per a la Justícia Global

- ACNUR: Vídeo: http://www.ara.cat/internacional/campanya-agencia_espanyola_refugiats-subhasta-siria_3_1427287260.html
- Investigació / Anàlisi de conflictes / Sensibilització: Escola de Cultura de la Pau
http://escolapau.uab.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=548:conflictos&catid=91&Itemid=144&lang=es
- Cooperació als països en conflicte: Oxfam Intermon
<http://www.oxfamintermon.org/es/accion-humanitaria/emergencia/crisis-en-siria>
- Ajut humanitari: Creu Roja
<http://www.creuroja.org/AP/cm/5080P199L8/La-Creu-Roja-crida-a-la-ciudadania-a-col-laborar-amb-l-ajuda-humanitaria-a-la-poblacio-refugiada-.aspx>

CRISIS DE LES PERSONES REFUGIADES: un exemple de treball per a la Justícia Global

- Denúncia i ciberaccions: Save the children - <https://www.savethechildren.es/actua/ayuda-refugiados>
- Acollida: CCAR - <http://www.ccar.cat/serveis/servei-de-primera-acollida/>
- Educació: ACNUR - <http://joemdicbrisa.org/>
- Educació: Edualter - <http://sommigrants.blogspot.com.es/>

MOLTES GRÀCIES!!

Montse López Amat
Associació d'Educatores i Educadors
en Drets Humans AHEAD

<http://aheadedu.org/petitcompass/>
ahead@aheadedu.org
montse@aheadedu.org

Comissió d'Educació de LaFede.cat
Organitzacions per a la Justícia Global
Contacte: Georgina Casas
gcasas@lafede.cat

